

Bron: Trouw, 20 maart 2018
Auteur: Joost van Velzen, Trouw

Nederland is in trek bij hightechbedrijven

Nederland scoort wereldwijd hoog als een aantrekkelijk vestigingsland voor hightechbedrijven. Dat is te danken aan Eindhoven. Het recept: clusteren.

‘Niet allemaal op een kluitje’ is een wijsheid die er ook bij voetballers van PSV Eindhoven van begin af aan wordt ingeprent. Maar Eindhoven moet het al lang niet meer alleen van PSV hebben en dat komt doordat ze daar juist wél allemaal op een kluitje zijn gaan zitten.

Dat blijkt uit een rangschikking van vastgoedadviseur Cushman & Wakefield. Nederland staat op de vierde plaats van de mondiale ranglijst van meest aantrekkelijke vestigingslanden in de hightech- maakindustrie. Deze Manufacturing Risk Index geeft landen een positie aan de hand van politieke en economische risico's, marktomstandigheden en arbeidskosten.

Eindhoven

‘Brainport Eindhoven’ is het kloppend hart van de hightechbranche. In de regio zijn tal van grote en invloedrijke hoogtechnologische bedrijven samengeklonterd, zoals chipmakers ASML en NXP, maar ook Philips en autofabrikant VDL, kleine start-ups en veel toeleveranciers.

“Die High Tech Campus heeft deze regio als Brainport op de kaart gezet”, zegt Jan Verhaegh van Cushman & Wakefield. “De opzet was aanvankelijk gericht op onderzoek, maar daar is de maakindustrie achteraangekomen.” Volgens Verhaegh is de hoge positie van Nederland vooral te danken aan de manier waarop regio's als Eindhoven clusters maken. “Als je spelers uit het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid vlak bij elkaar neerzet, kunnen ze gemakkelijker hun krachten bundelen.”

Dat op een kluitje spelen blijkt ook volgens Friso de Zeeuw, voormalig hoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft, uitstekend te werken. “Als je de interactie tussen die bedrijven als regio goed uitdraagt, ontstaat die magneetwerking van zwaan-kleef-aan. Zelfs concurrenten kunnen dan iets aan elkaar hebben. In Wageningen zie je een vergelijkbaar effect in de voedingsbranche en in Venlo met logistiek.”

Verhaegh noemt daarnaast Utrecht Science Park en Leiden Bio Science Park als clusters waar bedrijven en instellingen met techkennis naar elkaar toetrekken.

Samenklonteren

Dat een korte fysieke afstand juist in de hightechbranche zo van belang blijkt, komt tegenstrijdig over. Het internet zou van de wereld immers een global village maken. Waarom dan samenklonteren? De Zeeuw: “Als antwoord op het idee dat alles wel op afstand kan, is er een sterke tendens naar fysieke nabijheid. Ik verwacht dat dit de komende tien jaar zo blijft.”

Samenklonteren lijkt bovendien noodzakelijk. Want het succes van Brainport Eindhoven heeft een keerzijde: Er is een groot tekort aan zowel hoog- als laagopgeleide medewerkers, zegt Joep Brouwers, waarnemend directeur van Brainport Eindhoven. Volgens hem zijn de zes- tot zeventuizend techbedrijfjes die de regio huisvest voor genoeg mensen aantrekkelijk om er te werken, juist omdat ze bij elkaar in de buurt zijn. “Maar mensen zoeken tegenwoordig grootstedelijk vermaak en goede ov-verbindingen met binnen- en buitenland. Dat kan Eindhoven nog onvoldoende bieden.”

In Den Haag weten ze dat: vrijdag zegde het kabinet toe 130 miljoen euro in de regio te investeren om de concurrentie in het buitenland voor te blijven. Brainport Eindhoven vult de investering zelf aan tot een totaalbedrag van 370 miljoen euro. Een deel daarvan gaat naar het werven van personeel.

Hoogleraar De Zeeuw vindt dat het ook wel eens tijd werd voor erkenning van de vijfde stad van Nederland: “Eindhoven dringt zich op. Het is steeds evidentier dat deze regio er voor iedereen bij hoort.”